

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, vasárnap, márczius 27

Tizenegyedik évfolyam.

Előfizetési felhívás

„KELET” tizenegyedik évfolyamának második, ápril–júniusi évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 „ 50 kr.

ÁSSÁK MÁR AZ AKNÁKAT!

(T.) Napról-napra nagyobb ügyességet és lovagiaságot fejt ki az ellenzék korteskedésének nemes pályáján, s oly gyanúsításokkal terheli a minden gyanúsítások közt rendületlenül álló kormányt, hogy az efféle fegyverek mindig azoknak ártanak legjobban, kik által használtatnak.

Összeáll például néhány képviselő párt különbség nélkül, s mozgalmat indít meg: hogy a képviselők ezen túl ne három, hanem öt évre választassanak. — Erről a mozgalomról Tiszta legfeljebb is annyit tud, hogy megindult, — de hogy ő, ki határozottan a 3 év embere, ezen mozgalom megindítására intést adott volna? — ezt állítani épen oly ráfogás, mint mikor azt állítják, hogy ő a megyei tisztviselőket illetőleg a kinevezés embere.

Sem az egyik, sem a másik; azonban felül meg annyira tiszteli a szabadsághoz való jogot, hogy az ily ügyek felmerülésétől még a véleményadástól is tartózkodik, nehogy prejudikálni látszassék; s véleményével rendesen csak akkor áll elő, mikor arra meggyőződése már mintegy hivatalosan kényszeríti. Csak a megyei kérdést vegyük. Ott voltak például a szakértői tanácskozások, prejudikált-e Tiszta valamiben csak egy hajszálnyit is? És higgyék el, hogy nem fog prejudikálni a három vagy öt évi országgyűlés tartamát illetőleg sem, hanem véleményét majd csak akkor mond, mikor már a prejudikálás minden veszélye nélkül mondhat, az az, — mikor már megállapodtak a vélemények.

Hallgat az öreg, — szokták mondani a képviselőket, mert Tiszta az az ezime az ő 50 évének dacára, — vajjon mit gondolhat? Nem szolt még neked erről vagy arról? — kérdezik meghittebb embereit, kik aztán vagy azt mondják, hogy: erről még nem akar be-

A KELET TÁRCZÁJA.

Egy mindennapi történet.

A téli kemény fagy sehogy sem akarta elhinni, hogy uralkodása vége felé közeleg. Azt képzelte, hogy elég isteni jogaira hivatkoznia kemény parancsait kiadnia s helytartóját, az éjszakai szelet, korlátatlan hatalommal ruházva föl, és nem fog semmi változás történni. Azt képzelte, csak akarnia kell s a vizek nyugton tűrik továbbra is a bilincset kezükön-lábukon; s a fűvek, virágok megmaradnak csöndesen földalatti nyirkos börtöneikben s a rovarok, férgek csápjokat sem mozdítják, míg erre a helytartónak kegyes engedélyt adnia nem méltóztatik.

Hogy elképpedt, tehát, az abszolút uralkodó, midőn tapasztalnia kellett, hogy helytartójának hatalma sem épen oly korlátatlan, mint a tél-ember gondolta volna.

Valami láthatatlan hatalom kezdte az egész nagy birodalmat bejárni-koborolni. Látni, megfogni: sehogy sem lehetett. Hallzott ugyan oda fenn, a felsőbb légrétegekben, valami esodás, titkos sivatás, délről, keletről jöve s a helytartó érezte is, hogy eddigi kíméletlen előrenyomulása itt is, ott is akadályokba ütközik, de el nem tudta képzelni, mi legyen ez az akadály, csak látta, tapasztalta, hogy minden erőlködése hasztalan, s nem bír e láthatatlan erőekkel.

Oda lenn, a földön, sajátságos változások keletkeztek. A vizek bilincsei csak kezdenek lepattogni. Itt is, ott is kibuggyant egy-egy hullámcsoka, hab-fejűtöcskéje kaczerán bodorodott homlokán s olyan ugrándozást végzett, akár a kis gyerek, midőn kiszabadul az unalmas iskolából.

szélni; vagy azt, hogy: szolt, de csak baráti körben, s nem akarja, hogy véleménye tovább adassék, — ergo — ne kérdezzétek.

Ez Tiszta Kálmán; és soha ember az ő valóságából úgy kiforgatva még nem volt, mint a hogy az ellenzék Tiszta kiforgatja. Persze, hogy holmi reakcionarius, zsarnoki, s kitudja mi mindenféle célokkal gyanúsíthatassák, ennek az 5 éves országgyűlési tartamnak kezdeményezését is reá fogták, még pedig azok a lapok röffentek föl ellene legjobban, melyek egykor az öt éves választásnak legmelegebb védelmezői valának, ámde most azon cím alatt, hogy Tiszta kezd, hát Tiszta neki mennek. Ilyen az a híres következetesség!

Más oldalról meg azt beszél, hogy Tiszta a választások alkalmával kisebb-ségben marad. Méltóztassanak most már összehasonlítani ezt a két állítást: Zsarnok, reakcionarius, görcsösen kapaszkodik a bársonyszékbe, s azért akarja most a választásokat öt évre, mert újabb öt évig akar zsarnokoskodni; — míg a másik szavakkal azt hirdetik: hogy ezek a választások Tiszta megbuktatják és így és úgy. . . .

Mit hisznek most már? Melyik most már az igazi? — Ha az első igaz? — akkor nem lehet igaz a második, vagy ha a második igaz? akkor nem lehet igaz az első. Mert ha Tiszta úgy áll, hogy a választások alatt megbukhatik? Hiszen akkor az 5 évi tartammal csak maga ellen dolgoznék; — ha pedig nem úgy áll? — Akkor a tisztelt ellenzék nem tesz egyebet, mint szájhüsködik és a népámitás nemes mesterségét űzvé, csakis ebben az egyben következetes önmagához.

De hát még a kun-szent-mártoni eset! Na ez a maga nemében meg unikum!

Történvén ugyanis, hogy Kun Szt.-Márton városát az áríz fenyegetvén, az előjáróság a gátakra rendelte a lakos ságot; ekkor a vagyontalanok, kiknek elveszteni valójuk nem volt, agyon akarják verni az előjáróságot, és hogy saját vagyonát se védelmezhesse senki, a védekezésben a vagyonos osztályt is megakadályozzák. A megye karhatalommal lép föl, egy szélsőbali lap pedig neki megy a megyének, a miért hogy a dicső „lázadó renyhék és hazafiak” ellen karhatalommal mer föllépni; neki megy a kormány, hogy miért nem kerítette már körül a várost, mint Szegedet, az adott

A föld alatt is titokzatos munka, sürgés-forgás kezdődött. A kertutca sarkán földalatti aknák készültek; mintha nitroglicerint robbant volna mindenütt szét, csak hasadozott, csak repedezett a talaj; fehér, piros phrygiai sikkás fők ütöttek föl magukat s szuronyos, lánccsás fűzők ömlöttek elő a hasadékokból. Egész légiók jártattak föl a rétutczán, az erdőutczán, a dűlőutczán és a berekutozán; tarka egyenruhájuk csak úgy csillogott-villogott: kármipiros, fekete pettyekkel; zöldes-zománcos barna csikkokkal; sárga-fekete sávós blouse, magas taréjű sisak a fejen, visszabajló sarkantyú a lábakan. Fagy uram is kapta magát és — már hogy a levegőbe robbant, vagy a földalatti lyed: nem tudom, elég, hogy egyszer csak se hire, se hamva nem volt s szégyenletében meg sem állt Borsországi határáig. . . .

Odaát, a tanorok-kapu fölött, a hol az erdő széle majdnem a hegy aljáig nyulik le, egy szép kis virág-falu élt csöndes békecségekben. Mind csupa hóvirágból állt az egész falu népe s legszebb hófehér ruháját ölté föl, azon ujdont-uj mosokaltan kelméből, szétlül beszűt világos zöld csikkokkal, kis gallértájú tavaszi felöltők, setétebb zöld posztóból, kaczkiasan libegvén félvállukon.

Az idősebbek hangos csilingeléssel ünnepeltek, elmondva egymásnak a legfrissebb napi ujdonságokat, csipős élceket faragva a bukott zsarnokra; a fiatalabbak félhalkan pusztogva, az urfiak tetszős bókákat vágva a kisasszonyok előtt, ezek pedig, szerényen földre szegett fejcsé-kékek áldogálva s csak félszemmél mervé a szomszédokra kacintgatni. De a tisztesség határai közt.

A falu középtáján, egy vakond-túrás tetején, állt a legrégebbi törzscsalád portája; e családhoz fűződött a telep hagyományainak legszebb ré-

pedig miért nem szállítja le; végre pedig neki megy az ur Istennek, hogy kun-szt.-mártoni lustáknak a kezére járjon, ha azt nem akarja, hogy a szélbal által „áruló” nak neveztessek.

Ilyen absurdumot élő ember még nem olvasott.

A másik függetlenségi lap, az meg azokat az ügyvédeket és közjegyzőket veszi pártfogása alá, kik a felektől beszedik a bélyegre valót, hanem a bélyegget nem teszik az okmányokra, vagyon hiányában pedig kárterítésre nem vonhatók. Látván tehát a kormány ezen visszaéléseket, hogy t. i. míg a tisztességes ügyvédek és közjegyzők rendesen felrakják a bélyegeket, addig más atyafiak mind a feleket, mind pedig az államot meglöpjék, törvényjavaslatot nyújtott be, hogy az efféle derék emberek, ha még olyan nagy hazafiak is, de sikkasztásért törvény elébe állíthatassanak, s fenytő uton megbüntettessenek.

Hát most a függetlenségi lap a sikkasztó ügyvédek nyakába borul és elkezd zokogni az ő szerencsétlenségük fellett, persze mi mást akarván kihozni a zokogásból, mint azt: hogy most már a tisztességes ügyvédek amazok ügyeit detto magukéivá tevén, a la „üldözött testület” (!!!) a szélsőbállal sorakozzanak!

Ime tessék látni három, nagy hirtelen tapétára kanyarított korteskedési aknázatot: az 5 éves országgyűlésben, a kun-szent-mártoni lustákban és a bélyeg árát zsebre vágó üldözött ügyvédekben!

Tableau!

„Ea tela textitur; azaz: Mein liechen was willst Du noch mehr?”

Ö Felsége a következő parancsot boesátotta ki:

Hogy ama benső barátság, mely köztem és néhai II. Sándor orosz császár Ö Felsége között fennállt, valamint ama különös jóindulat, melyet a boldogult császár hadseregem iránt mindenkor tanultott, ez utóbbinak tiszteletteljes emlékeztetésben maradandólag fenntartassék, — parancsolom, hogy a 11. számú dzsidás-ezred, Felséges tulajdonságát, néhai II. Sándor orosz császárnak nevét, örökre megtartsa. E dzsidás-ezred tulajdonságát III Sándor Ö Felségét nevezze ki.

A Czarevits Sándor orosz nagyherceg trónörökös névét viselő 61. számú gyalogezred ezentul III. Sándor orosz császár nevét fogja viselni. F e r e n c z J ó z s e f, s. k.

R o m n királyság. A „Romanul” azt mond.

sze, s ha lezármaszi kérdések fölött vita támadt, csak hez fordultak döntő ítéletért. Szóval, egészet „jó család” volt ez.

Az újavasz egy szép új hajtással ajándékozta mege patriciusokat. Karesu, sugár nővé, még azokottnál is fehérebb arc, előkelő finomsággal hajló zöld sáv, aristokratikusan nemos szabás gallérka — mindebből a legfeljettebb szénélő is beláthatá, hogy ez új hajítás a jó családak is legjobb sarja.

Volt sugás-bugas a szomszéd kisasszonyok közül — némelyik egészen nekisárgult az irigységgel; az urfiak is úgy megbillegtek, úgy egyenlették magukat, hogy némelyiknek még a dekka is megfacsarodott s különösen az egyik, a szomszéd porta örököse, abba a nyomba elhatárta, hogy vagy ő, vagy senki sem lesz a tár.

A slők, mint már a lány szülői, az igazat megváva, kissé fintorgatták az orrukat, kivált úgy egy szem közt, mert a kerő két nyommalübb családból származott, őseit sem birta olynezzire felszámítani s a tizenbetedik nagypapjálami közönséges Leontodon kisasszony uti szaladgál vála. De mit volt, mit teni: méglyen „jó családbeli” sem akadt az egész tepen s mikor az urfi a rovarterőt felkültte vakondtúrás portára, a papa és a mama nem mert kosarat adni.

akhogy a papa és mama kissé elhamarkodta dolgot A finom dereku kisasszonyka ugar az ősi porta magaslatáról nemcsak a hóvir falut látta be, hanem el-elcsapongtatta, ábrás szemeit a telep határain túl is. Titkos vágy keletkeztek szívecskéjében s órákig elandított képzelgéseit honában, még szebben fölérve a bős lovak képét, mint a milyennek a latóbíbi táreza-regényben olvasá.

Mai számukhoz fél ív hirdető melléklet van csatolva.

Hirdetési díjak.

Egy négyzetű centiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan) der Wollzeile 36. Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések vételi irodája Budapest Szervitátor 3. sz.

Elváltai coihkek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

ja, hogy Romániának királysággá való kikiáltása nemzet és nem alkotmányi kérdés, melynek megoldásával tehát közvetlenül a végrehajtó hatalomnak kell foglalkoznia. „Mi nem hiszágból óhajtnak a királyság címét, hanem az állandóság kedvéért.” Az idézett hírlap azután belügyi és külügyi szempontból fejtegeti ez okokat és e szavakkal végzi cikkét: „Ha az executívát ezen szándékának megvalósításában semmi sem akadályozza, óhajtható volna, hogy a kikiáltás ünnepélyét május 10/22-én Károly fejedelem trónalépésének évfordulója napján üljük meg.

A magyar jelzálog-hitelbank igazgatósága közlelbbi ülésében 8 községnek mintegy 8 milliónyi kölcsönt szavazott meg, ezenkívül magánosoknak takarékpénztári uszorakölcsönök conversiojára körülbelül 3 milliót. Az igazgatóság egyszersmind körlevelet intézett az alispánokhoz, melyben tudatja, hogy 40 éves törlesztésre kész kölcsönöket adni 6.15% effektív kamatra, melyben kamat, provisio és törlesztés, szóval minden járulék benne van.

Az ok szerű szőlőmeteszési eljárás módzatainak a szaktanárok által nevezetesebb borvidékeinken leendő bemutatását a földművelési minster ur elhatározván, nevezett szakközegek — az „Orsz. Ért.” szerint — a borászati kormánybiztos elnökle alatt márczius hó 24-én a Tarczalon tartandó első gyakorlati előadás alkalmával egyöntetű eljárás czéljából meg fogják állapítani az eme fontos művellet országsszerte fogantatosítandó gyakorlati bemutatása iránt általok követni kívánt eljárást; s a kitűzendő határidők idő és helyrendi sorozatát.

Eltekintve azonban az itt hozandó megalapodásoktól, már eddigelé végérvényesen kitűzetett a budai borvidék termelői előtt a budai vinczellérképezde szőlőjében tartandó előadás határideje, a mely f. év márcz. hó 29-dikén fog megtartatni.

A z országos függetlenségi párt márcz. 25. tartott értekezletén tárgyalás alá vette a kérvények sorozatában felvett azon kérvényt, melyet a magyarországi helvét és ágostai hitvallás evang. egyházak az 1868. LIII. és 1879. XL. t. czikkeknél szűkséggel kiegészítést végett pótló törvényezikkek behozatalát kéri. Az értekezlet elhatározta, hogy a kérvényi bizottság azon határozata helyett, hogy a kérvényi áttétetik a miniszteriumhoz megfontolás és szükségessé válható eljárás tekintetéből „tétessék” szűkséges törvényhozási eljárás kezdeményezése tekintetéből. S ezen módosítás benyújtásával Vidliczky Józsefet bízta meg.

Az országos tanító-egyletek szövetsége ügyében beadott kérvény tárgyalásánál az értekezlet megbízásából pártolólaj felszólal Thaly Kálmán.

Kereken kimondá, tehát, a papának s máának, hogy nem akar férjhez menni s ezek hiába magyarázták, hogy már tizenkilenczedik napévét éli életének, hogy már sáppadozik arca — de ő tartá magát bősileg s az éjfel kíséreltes órájában kemény esküit esküdött, hogy elvárja a regényhős megjöttét.

Es ime, csakugyan, igaznak bizonyult ezáltal is, hogy a szerelem hatalma mindent legyőz.

Egyszer, a mint a kisasszonyka ismét ábrándozva tölti óráit a vakond-túrás portáján s epedő szemeit, társai fejei fölött elnézve, a távol ködében jártatja: egy gyönyörű kék atillás legénykét pillant meg, kissé fenébb, az erdő szélén fájja tövében, egy szép Gyöngyikét, dereka karesu, tomporája domboru, feje büszkén féloldalt hajolva, felöltöje épen abból a setét zöld posztóból szabva, csakhogy még arisztokratikusabb metszéssel, mint az övé.

A szegény Hóvirágkának egyszerre vége lett, a szíve megnyílaltott, édes-fájó pihegés emelte hókobelt s ha az édes anyja hirtelen föl nem fogja, bizonyynval elájul. De hamar magához tért s mihelyt a mama kifordult az éles-kamrába, hogy a rántáshoz zsirt adjon ki a szakácsnének, a kisasszonyka magához inté a bogáncs-lepke szolgátot s neki ígyje ujdontat u pipi-kendőjét, rávette, hogy hozzon neki hirt Gyöngyike Zsófiáról s mondja meg neki, hogy itt egy szűzi tisztá szív eped utána.

A szolgált megkapva a pipi-kendőt el is szállt, Hóvirágka pedig egész testében remegve várta, hogy küldöttje mivel jár?

Hát e közben, oda lenn a tanyán, Törő uram udvarán is, ébredezni kezdett a nép. A szolgált tüzet gyújtott a kávéhoz; a kocsis vakarni kezdé a lovakat; a béres töreket vetett

Tárgyaltatott végül a polgári törvénykezési rendtartásról szóló 1868. évi törvényezikkek módosítása tárgyában beadott törvényjavaslat s azt az értekezlet az általános tárgyalás alapjául elfogadta.

A törvényjavaslat részletes tárgyalásánál több szakaszra nézve Unger Alajos, Vidliczky József és mások több lényeges módosítást fog megtenni. (O. É.)

A székely-kivándorlás ügyéhez.

A „székely mivelődési és közgazdasági egyleté” egy hazafias eszme hozta létre. A czél az egylet alapítói és azután is minden tagja előtt pártkülönbség nélkül az volt, hogy egy közműveltségű jó magyar népnél szellemi és anyagi előhaladása társulati uton is lehetőségig előmozdittassék. Hazafias kötelesség ez a székely nép iránt, mely ezer év óta őrzi a magyar állam keleti határait, százaszor ontotta véréit hazájáért, s részint az örökös fegyverviseles miatt, részint termőföldjeinek aránylag csekélysége miatt, kopár hegyek s havasok közé zárva, szűkösön tengette életét; minden életrevalósága mellett elszegényedett, elmaradt sok tekintetben a nyugatról keletre ható culturától.

Egyik kérdés, melyet a székely egylet, mint alapszabályai keretében tartozót és névszerint is főlemlítve levőt tisztában hozni s lehetőleg orvosolni is kívánt, a székely kivándorlás kérdése volt, mely évek óta szörvényszerű erősebb vagy gyengébb szívekkel érintve volt a lapokban is. A székely egylet azt akarta, hogy ez a fontos kérdés egyszer már alapos tanulmányozás tárgyává tétessék, hogy jöjjünk tisztába, van-e aggodalmat okozó kivándorlás? milyen természetű az? mik okai? és hogy lehetne segíteni a constatalandó bajon? Ezeknek tanulmányozására tehát már a múlt évben egy bizottságot küldött ki. A bizottság jelentésével s javaslataival elkészülvén, ezen jelentést s javaslatoikat az egylet előbb egy szélesebb körű értekezleten kívánta megvitatattani, hová a saját képviselői is meghívtattak abból a czélból, hogy a napi lapok is ismerjék meg a fennforgó kérdést s hozzák napirendre e szerintint elég fontos nemzeti közérdeklő ügyet, melyért már évekket elszólt és a székelyektől távol élő Kralován-szky és sok más jó magyar hazafi tudott lelkesedni és áldozni.

Ohajtottuk tehát, hogy egy oly szívós, testileg és lelkileg erőteljes nép bajai, illetőleg egy fontos nemzeti ügy felé forduljon a közfigyelem és részvét gerjesztessék minél szélesebb körben azon nép iránt, melyről halhatatlan Petőfiünk énekelte: „Csak nem fajult el még a székely vér, Minden kis cseppje drága gyöngyöt ér!”

Azt óhajtottuk továbbá és óhajtunk ma is, hogy az politikai tőke gyanánt se egy, se más irányban fel ne használtassék, de egyuttal

a tehén elé, s hogy a borju idő előtt meg ne szopja az anyját, a boczit kiesapta a rétre.

Azt az ugrándozást kellett aztán nézni, a mit ez a t. cz. borju végezött. Széles-vaskos talpával nagyokat topogott; fejét hol hátra szegte, mint egy töképezés a hausse idején, hol lestitte, mintha baises bántaná; otromba nyakán a bőrlifentyű ide-oda limbalózott, mint a kerékkötőnyi arany láncz a banquier mellényén s széles fülei elő-hátra mozogtak, akár az uszorás széles fülei. Bekegése is, mintha hasonlított volna egy ilyen uraság főfőg-nevetéséhez, mikor a négy százalékos tisztai sorsjegyeken nagyot nyert s az egész ember — akarom mondani bornyu úgy látszott, hogy teljesen meg van elégedve a világ folyásával s különösen magával.

Igy érkezett a Hóvirág-falun — egy ugrás és a mi kisasszonykánk már a lábá alá került s a mint egy nagyot rugott, még a gyökere is kifordult az egész regény-hős urinak. Aval vesd el magad, szájjában a Hóvirág kisasszonykával meg sem állt az istállóig.

Igy végződött Hóvirágka regényes álom-élete. . . .

E—n.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Husadik fejezet.

V á l t o z á s o k.

(Folytatás.)

Szomorú gondolatok látszanak elfoglalni lelkét, olykor figyelve hajtotta kis-

politikai pártkérdéssé ne váljék, hiábavaló szemrehányásokra se szolgáljon anyagul se a megyei hatóságokkal, se a kormánnyal, se a törvényhozással szembe. Hiszen az ilyen bajok orvoslása végett szükségünk van minden hazafi erőre, minden párt elfogulatlan közreműködésére, egyesekre és hatóságokra, a kormány törvényhozás jóakarata egyaránt.

Ismételjük tehát, hogy mi a székely kíváncsi kérdés? Oly fontos nemzeti ügynek tekintjük, melyet minden párti tényezőnek egyaránt és melegen fel kellene karolni, a melynek megoldásánál a pártszempontoknak szerepelniök nem szabad, mert teljesebb eredményt csak így remélhetünk; pedig ez a cél. Ha szeretjük az ügyet s óhajtjuk a sikert, úgy kellene azt szeretnünk, hogy annak érdekében mindnyájan kezdet fogjunk.

Ez az egyik sarkelv, mely e kérdésben egyik kikutatási szempontul szolgál, mind a bizottságnál, mind a választmánynál.

A másik pedig, a mire figyeltünk mi és figyelnie kell mindennek, a ki e tárgyhöz szól, az: hogy ne siesse ki a dolgot. A székelykivándorlás, vagy az az állandó népmozgás — vagy bárminek nevezzük, — a mely a Székelyföldnek Románia felőli határszéli vidékein, mint egy állandó dagály és apály, tagadhatatlanul fennmarad, különböző indokokra vihető vissza; különböző manifestációkban és eredményekben mutatkozik s oly különböző társas életeri érdekeket érint, hogy annak megakadályozása vagy csökkentése csak megkísérlése is gondos előtanulmányozást tételez fel, továbbá a correctivumok kiválasztása is a legnagyobb tapintatosságot és figyelmet érdemli, a végrehajtás pedig kétségtelenül évtizedek alatt foganatosítható. A székely egyet központi választmánya legtávolab van attól, mintha azt hinné, hogy e fontos és sokoldalú kérdés minden alkotó anyagát szerény hatásköre korlátai között már bírni, s a tanácskozó zóid asztal mellől minden vonásában megbírálni és megoldhatni. Ennek tudatában két eszközözés folytatódott, midőn e kérdést napirendre kívánta hozni. A napi sajtó képviselőivel tartott értekezlet után közfoglalt akart ébresztetni e nagy horderejű kérdés iránt, hogy megjelölje anyagkészségét azon az uton minél több anyagot gyűjtjön s azt tanácskozásainál érvényesítse. Másfelől végleges elhatározásait ez ügy több igen fontos kérdésében az egyet vidéki választmányai tárgyalásaitól, illetőleg még csak ezután bekérendő javaslataitól tette függéssé.

A közp. választmány több tagja.
(Vége következik.)

BELFÖLD.

A dévai dobos.

Déva, 1881. márcz. 24.

A dévai dobos kicsi legény. Nem is az ő hibája, hogy oláh szóval kiabál a kutyabőr pergetés nyomában. — Nem tud más nyelven. Akárhány régi jó magyar család lesz Déván, a ki maholnap a dobos sorsára jut, nem fog más szót kiejteni. Nem is gyötörnek e jámbor ügyét, ha igen hivatalos szagu feleletet nem irtak volna. Déváról a mi leveleinkre, melyben felpanaszoltuk vala azt, hogy e tösgyökere magyar városban oláh szóval mondhatja el a város, a mi hírül adni valója van.

Az úgy is tán kicsi. Sebaj! Jellemzi az állapotokat s érdemes beszélni róla.

És félre fejt s felriadt, valahányszor a kertajtó felől nesz ütötte meg fülét, a mint a szél ide-oda mozgatta a félig nyílt ajtószárnyat, míg arczán bizonyos szorongó kifejezés, sőt némi szomorú vonás volt észlelhető.

Végre jön valaki a magas kerítés hosszában, mely a kertet a külvilág fűrkész tekintete elől elzárja, s közeledik az ajtó felé. Senki más a finom hallású Emilián kívül meg nem bírta volna különböztetni a könnyed halk léptekeket, de ő azonnal meghallotta azokat, s fellánya eleibe indul a közeledőnek, kit olvasóinknak be kell, hogy mutassunk; mert bár régi ismerősünk, az idő nem hagyta őt is változatlanul, s nagyon bajos lenne egykori kis Trudkánkat felismerni benne.

A jelenlegi Gertrud, (mert ő az ujonnan jött) fiatal hölgygyé nőtte ki magát. Nehány hüvelyknnyivel magasabb Emiliánál, s sugar finom alkattal bír.

Arcazzsine barnás, de tiszta átlátszó, s rózsás pírrel megélénkítve; de ez lehet a vasúti állomástól idáig gyorsan megtett utnak is eredménye. Kalapját levette fejéről, s szalagjánál fogva karjára akasztva viszi, mi régi szokás nála, mit mint gyermek is többször gyakorolt. Ezért felmentjük őt minden kaczérsági cél vádjától, hogy rendkívül szép dús haját láttatni akarja.

Gertrud szemei megtartották régi fényüket, s nem látszanak többé tulságos nagyoknak arczához mérve, s ha szája kevésbé klasszikusan van alkotva, mint azt a szépség szigorú szabályai megki-

Azt válaszolják a dobolás dolgában, hogy a dévai polgármester 12 frtért nem kap olyan embert, a ki magyarul is tudjon.

Kérdésben hagyván, miért szükséges, hogy oláhu is tudjon — a tény egyszerűen nem így áll.

Nagy idő óta a városi hajdnok végzik a dobász melletti kiköltés nemes tisztét. Egy hajdnok jár havi fizetésül 16 o. é. frt. — a miért tán lehetne olyant is kapni, a ki magyarul is tud. A dolog abban van, hogy a polgármester nem fogad magyar embert hajdnok — bárha mikor tanítónt lehet kapni a leányiskolába — hogy eme kissé kényes természetű hasonlattal éljünk — 200 frtért, — csak hajdnok is lehetne találni szinte ugyaneannyiért, a ki magyarul is tudna. Külön dobos — ismételtük — nincs fogadva, pusztán a rozslú értesült vagy szándékosan ferdtő mondhatja, hogy pénzbeli okok miatt nem fogadhatnak fel olyan embert, ki ne idegen ország, idegen nemzet nyelvén rikoltozson a magyar város rendeletére.

Ennyit a hajduról, és csupán ennyit ez alkalommal a polgármester úrról, s a polgármesteri vonzalmakról.

Hogy tudósításomat, valami kellemesebb dologgal zárjam be, mint minő a dévai előjáró szívbeli vágya — ide írom, hogy a dévai járási tanítói kör márcz. 19-én hangversenyt rendezett a dévai casinóban, mely anyagilag igen jól sikerült, 130 frt tiszta bevételt eredményezvén s szellemileg is bizonyosan jól sikerült vala, ha a műsorozat rendén előadott számok egyáltalában hallhatók lettek volna egy-két garázda urfiaska lármájától, kik szüntelen kiabálássalukkal olyan botrányt csináltak, milyet tán csak minálunk tűr meg a rendőrség hangverseny tornában. — R.

Sopron, 1881. márcz. 25.

Sopronban fényes hangversenyre folynak a készülődések. Ugyanis Liszt Ferenc zongorakirály szellemes tanítványával Gróf Zichy Gézával aprilis 6-án tartja meg hangversenyt városunkban, a melynek rendezését az „irodalmi és művészeti kör“ vállalta magára. Mindjárt az előzetes hirdetés napján minden helyre előjegyzések tétettek és ha a lázas izgatottság fokozódik, valóban megkésztetnek a hangverseny napjára a jegyek értéke, habár most is igen értékesek, a mennyiben egy nagy páholy 20 frt, egy kis páholy 12 frt, egy körszék 5 frt stb. Ime, mondja aztán valaki, hogy nincs nekünk pénzünk!?

Most vasárnap szintén érdekes hangversenyünk lesz a színházban több bécsi művész és művészeti közreműködése mellett. Ezt a hangversenyt a helybeli „népkonyha“ javára rendezik a nemes keblű nők. Azt hisszük, hogy a nők buzgalomát szintén kiváló siker fogja koronázni! A szegények érdekében mi is szívünk-ből óhajtuk ezt! Erről azonban jövőre fogunk részletesebben megemlékezni.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy a német színészek szekerének a rudja kifelé áll már, a mennyiben husvétől kezdve a Beódy Gábor győri színtársulata fog előadásokat tartani.

A tavasz eme fecskéjének örömmel adjuk át a fészket!

Aigner Ferencz.

vánnak, ezt könnyen lehet feledni, a két gyönyörű fogor látára, melyek oly egyenlők és simák, mint valódi gyöngy-sorok. Tiszta, csinos babos mousselin ruhája egész nyakig felér, s egyszerű fekete köpenykeje nem rejti el sugar nő-vésének kerekdedségét.

Hogyan, Gertrudból tehát szépség lett?

Teljességgel nem. Oly arczczal s alakkal bír, melyről ezerféle vélemény lehet nyilvánítani, melyek közül csak kevés mondandó őt szépek. De vannak arc-czok, melyeknek mindig váltakozó kifejezését szívesen nézzük, sokat mondó arc-czok, melyek mindig igazat szólnak, s valódi érzést áruznak el, arc-czok, melyből egyik perczen okosság sugárzik ki, s a másikkban örömtől ragyognak, melyek most valamely fájdalmas történet elbeszélésénél elszomorodnak, majd nemes elkeseredettségtől lángolnak, olyat hallva, mit a lélek gyűlölt, megvet, vagy ihletésgől kapatik meg, ha önmagába szállva, az égikkel társalog. Ilyen arcz volt a Gertrudé.

És vannak oly női alakok, melyek, habár nem méltóságteljesek, sem királyiak, sem légiések, oly kellemmel, oly könnyedséggel, oly teljes önuralommal, biztossággal s tündéres bájjal mozognak saját légkörükben, soha utjában nem állva senkinek, hogy ellenállhatatlanul vonzatra érezzük magunkat általuk, s ilyen alakkal bírt Gertrud.

Bármintemül varázst kölcsönöztek is neki e tulajdonok (és voltak sokan, kik azokat erősen nagyra becsülték nála)

Titkári jelentés,

az erdélyi muzeumegylet esütörtökön 1881. márczius 24-kén tartott évi rendes közgyűlésén.

Tisztelt közgyűlés!

A hol komoly férfiak komoly munkára szövetkeznek, a megkezdett munka és a folytatott működés sikere kétségtelenül abban leli legszilárdabb biztosítékát, hogy a szövetkezetek mindenike ne csak arra nézve legyen kellően tájékozva, hogy magának a szövetségnek mi a voltaképeni célja és mi módon minő eszközökkel kívánja e kitűzött célt elérni; hanem az iránt is legyen tökéletesen tisztába, hogy neki magának mi lesz a közös működésben munka és hatásköre, hol a helye, miként és mennyiben kell tekintettel lennie a vele együtt működő többi tényezőkre, hogy saját működése ne a többiek hátráltatására és akadályoztatására, hanem az egésznek gyarapítására, ereje és hatása öregbítésére, sikerei biztosítására irányuljon és szolgáljon.

Mentől tökélyesebb ez az átértése a cél-nak, ez az öntudatos szabályozása az egyéni feladatnak, a mely a közmunkából osztályrészül jut az egyesnek? annál bátrabban lehet rá számítani, hogy távol marad minden kelletlen surlódás, minden céltalan versengés; hiszen a hol meg van szabva a sorrend, kijelölve minden ki helye, ott nincs ok a talakodásra, nem fél senki, hogy hivatlan megelőzi; de a mi mind ezeknél még sokkal természetesebb: a hol mindenki tudja, mikor, miként és mit kell cselekednie, ott nincs szükség se biztatásra, se bangos vezényszóra, dobbal vagy trombitával adott jel-re. Zaj nélkül, csendesen, de folytonosan és szorgalmasan halad a munka, és ez oly biztos, ismertető, hogy a munkával járó zaj épen vizsgálás arányban állván, a működők céljok és feladatok mivolta iránti tájékozottságával, ritkán fogunk csalódni, ha azt következtetjük, hogy a hol valamely működés nagy zajjal foly, ott a működők közt fejtelenség uralkodik.

Am a fejtelenség és tájékozatlanság okozta zajtól lényegesen különbözik az a szabályszerű és rendszeres bangzás, a melynek célja nem csak jelezni a munkás életet, hanem ez eleven munkásság eredményét ismertetni, a világnak bemutatni, az érdeklődők figyelmét ébresztetni és magára vonni, az ügynek pártolókat szerezni. De ez a bangzás nem zaj, ebben van mérték és összhang, sőt igen sok esetben az összhangzó és ütemes bangzás magára is lehet elég eredmény.

A midőn ma a muzeum-egylet igazgató választmánya huszonharmadik közgyűlésnek ad számot egy évi működéséről, örömmel és megelégedéssel állapítja meg azt a tényt, hogy működése a fennebbiekben jelzett ismertető szerint ítéelve, minden tekintetben közeledik a tökélyhez. Az egyleti életből távol maradt minden oly ék-telen zaj, a melyet csak esetben összehittőzés, ok nélkül való surlódás, céltalan versengés, idétlen vezénylés és parancsolgatás okoznak. Csendben folyt ez öntudatos munka. De nem hiányoztak azok a jelek, a melyek az eleven munkásság életjelei, az egyet működése eredményei kellő módon tudomására jutottak mindenkinek, a ki érdeklődött iránta, az egyet tagjai, mint ilyenek, igyekeztek megtelevni annak a feladatnak, a melyet az egyet zászlójára írott egyik cél, a tudományterjesztés, elejébe tűzött.

kétségtelen, hogy még nagyon emelte becsőket azon körülmény, hogy a lánka legkisebb tudomással sem bír arról, hogy egy általán volnának előnyei. Azon fiatal kora óta beleoltott hit, hogy külseje nem szép, sőt rút, most sem hagyta el őt, csak hogy nem érezte többé azon meg-alázódást e miatt, mi régebben oly szenvedést okozott volt neki.

Midőn miss Grahamot iaga felé közeledni látta, sietette lépteit, s midőn a kertajtó külsőbe előtt talákoztak, hol egy elágazó ösvény a kert tőlső oldalára vezetett, Trudka gyöngéden töltötte Emiliát vállát, oly módon, melyt ez utóbbi vakasága, s barátnője magasabb alakja egészen megszokottá lett kztük, s miközben betért az oldal ösvényre, mely távolabb vezetett őket a háztól s összéből vonva az Emiliát vállára vett kendőt, így szólt hozzá gyöngéd hangon:

— Itt vagyok ismét keves Emília. Mind egyedül volt, mióta enentem hazulról?

— Egyedül édesem, s eiddő legnagyobb része alatt igen nyugtan voltam miattad, elgondolva, hogy ez zonyu hú-ségben Boston utcáin kell szadgálnod.

— Legkevésbé sem zavart az engem. Annál inkább élvezem mit ez tőde hívós léget. Oly kellemes elletét képez ez a kiállott hőség, s a ros porával.

(Folyt. köv.)

Ily szabályos működés mellett az igazgató választmány tisztje, mint központi közegé, nagyon megkönnyebült; úgy szolván nem volt más teendője, mint az egyet vagyona, kezelését felügyelni, és a közgyűléstől nyert szabályszerű fogalmazás és a megállapított költségvetés keretén belül utalványozgatni a szükséges költségeket, a melyeket a teendők egyes ágainak végrehajtása körül felmerült szükségletek igénybe vettek.

Az egyet vagyoni állására nézve megfog győződni a t. közgyűlés az előterjesztendő zárszámadásból, hogy noha az igazgató választmány folytonosan abban igyekezett, hogy az egyleti tisztviselők méltányos óhajatainak a lehető előkegyességgel eleget tegyen, még sem tévesztette el a bölcs takarékoság helyes határait, és ma az 1880-ik évi vagyonkezelés eredményeül jelentheti, hogy nem csak a költségvetésben előirányzott bevételek és kiadások rovatai mutatnak az év végén a reményletnél kedvezőbb eredményt, ha nem alapvagyonunk is nem megvetendő gyarapodást mutat fel.

Tisztelt közgyűlés! Ha alapvagyonunk állománya iránt helyes lépést akarunk magunknak alkotni, nem szabad megfelleknünk létrejött történelméről. 1857-ben volt, a mikor a felejtetetlen gróf Mikó Imre kibocsátotta volt lelkesítő és gyújtó első felszólítását, a melyben a hazafiakat felhívta adakozásra a már 1840/41-ben tervezett erdélyi muzeum létesítésére. A ki az akkori viszonyokat számba veszi, legott megfog győződni róla, hogy az e felszólítás következtében megindult mozgalom kevésbé volt tudományos, mint nemzeties és hazafias, és hogy a nagyszerű eredmény létesítésében a politikai titlítás legalább is épen oly hatalmas tényező volt, mint a muzeum alapítás szükségének érzete. Nem csak a ki könnyen tehetette, olyan is, a ki előre tudhatta, hogy áldozatába fog kerülni, sietett mentől tetemesebb összeget aláírni a kibocsátott ikeket, és ha lelkesedés hevében akadtott olyan is, a ki abban a pillanatban, a mikor az aláírást tette, csak reménylette, hogy módja lesz a tett igéretét beváltani, ha volt olyan, a ki az akkori felhevülésben pillanatra megfellekezett vagyoni állapota gyarló voltáról: nekünk ma nem illik kiméletlen ítéletet mondanunk rájuk; még kevésbé tehetők azok, a kiknek 1859. végén és 1860. elején, miután az akkori idegen kormánnyal való 2 évi folytonos küzdelem után végre megjött volt az engedély az egyet és a muzeum tényleges megalakítására, az a feladat jutott, hogy az igéretük ígéretek beváltására felszólítsák és töltik a felajánlott adományokat beszédjük, hogy visszautasítsák olyanoknak a kötelezvényeit, a kikről már akkor is lehetett tudni, hogy igéretük alapja nem egyéb, mint egy-egy vérmes remény, a mely igen könnyen meghiusulhat. Hiszen, ha lapoznak a választmány jegyzőkönyveiben és irattárában, nem fognak hiányozni példák rá, hogy akadtak, a kik a muzeumnak felajánlottak oly vagyont, a melyről utóbb kiderült, hogy nem is volt az övék; kapott a muzeum alapítványi ezimén oly felhajthatatlan követeléseket, a melyekről a jó hiszemű adományozó csak azt remélte, hogy tán a hazafias közélet érdeke rá fogja bírni a vonatkozó adóst a fizetésre; — azokra a szomorú példákra nem is akarván hivatkozni, a melyekben a kötelezvény aláírója a sors különböző csapásai következtében már akkor is vagyonbuktott volt. Így történt, hogy alapítványi kötelezvény alakjában és ezimén számos oly irat gyűlt be az egyleti pénztárba, a mely már a beadás pillanatában is merőben értéktelen volt, vagy legalább nagyon rövid idő múlva azzá vált. Mégis szerepeltek e kötelezvények, mint alapítványok az egyet vagyonkimutatásaiban; sőt miután ezek után még kamat ezimén se lehetett bevenni semmit, egy évről évre növekedő kamathátralék összeg szerepelt számadásainkban minden lényeges alap nélkül. Nem egyszer került fel a közgyűléseken indítvány arra, hogy e követeléseket per utján valahára fel kell hajtani, vagy ha felhajthatatlannak bizonyulnak, véglegesen törölni. Ily értelmű szabatos határozat nem jött létre, mert a többség méltányos észlelte írtóztott attól az eshetőségtől, hogy épen a muzeum-egylet törvényes fellépése legyen az a döntő végcsapás, a mely egészen romba döntse egy hazafinak amugy is már dűledező vagyoni állapotát csak azért, mivel az illető egy nemes felhevülés pillanatában azt a meggondolatlanúságot követte el, hogy kötelezvényt adott egy összegről, a melylyel nem tartozott, és a melyet már most nem bír megfizetni.

Finály Henrik.

(Vége köv.)

Kivonat a „Budapesti közlöny“-ből

Árverések. Szászebi kjb. Marta Simeon 554 frta becsült szászpiani ingatlanai jun. 7. Ugyanaz Csorán Simeon és társ. 2604 frta becsült szászpiani ing. máj. 14. K. Vásharhelyi kvt. Hadnagy József 8227 frta becsült dálnoki ing. ápril 27. Szászebi kjb. Thelmann József 3000 frta becsült szászebi ing. júl. 7. Pályázatok. Szolnok. Dobokamegye Nagy-Ilonda községében felállítandó anyaggyőszertár személyes üzleti joga iránt ápril hó 1-ig.

C s d kolozsvári kvt. Láng Lajos hely kereskedő ellen.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. márcz. 26.

— **A m. kir.** pénzügyminiszter, a kolozsvári kataszteri kerületben: B. Huszár Ádám és Dániel Lajos pótbiztosokat járási becsülő-biztosokká; továbbá Veres Károly választott becsült és nyugalmazott törvényszéki bíró. Geócze István választott becsült, Csiky László választott becsült, Sebesy Géza birtokost, Ugron Gáspár választott becsült és birtokost, Bihary Imre kat. segédbiztos, Soós Ferencz választott becsült, Csulak Dávid okleveles gazdát és volt uradalmi intézőt, Mátyás György árvaszéki ülnöket és birtokost, Sölymosy József és Deér Venczel kataszteri segédbiztosokat, végre Török József dobokamegyei volt főjegyzőt és járási földadó-bizottsági tagot — kataszteri pótbiztosokká nevezte ki.

— **A m. kir.** igazságügyminiszter, Terhes János szamosújvári kir. országos fegyintézet-i főfegyőr, ugyanazon országos fegyintézet-hez ideiglenes minőségben őrpáncsnokká nevezte ki.

Helyi hírek.

— **Lapunk előfizetőit tisztelettel kérjük, hogy a jövő évnegyedre előfizetéseiket idején megújítani sziveskedjenek.**

— **Prielle Cornelia** jubileuma tárgyában b. Kemény Endre kezdeményezése folytán s elnöke alatt a városi tanácssteremben tegnap értekezlet tartatott. Előnk előterjeszté, hogy Prielle Cornelia, ez idő szerint első magyar színművész, a jövő hó elején színházunkban vendégszerepelti fog, s miután épen 40-ik éve annak, hogy először színpadra lépett és pedig Kolozsvárt, indokoltnak tartja, hogy Kolozsvár városának művészeti-pártoló közönsége ez alkalomból ünneplés kifejezést adjon magas művészté iránti őszinte tiszteletének s rokonszenvének. Az elnök előterjesztése helyesléssel fogadtatván, Hegedüs István javaslatba hozta, hogy közadakozás útján adjon a közönség emlekkül egy díszes ezüst babérokoszort, melynek 40 levelére föl legyenek metszve cziméi azon daraboknak, melyekben Kolozsvárt koronkint föllépett; továbbá rendeztesse Kolozsvár hőlgyei által tiszteletrő egy salon banquet, s a nemzeti színház tartson díszelőadást. Fáklyászene tartását — ugymond — nem ajánlja, miután az efféle ovatio nagyon elközségességet. A javaslatokat az értekezlet elfogadván, b. Kemény elnöke alatt Szacsay Imre, Szász Béla, Széki Miklós és Hegedüs István személyekben végrehajtó bizottság küldetett ki.

— **Pálmay Ilka** asszonyról azon hirt bocsájta világga a „Pesti Napló“, hogy készült német színésznőnek, mivel most hamarosan lejárandó a kolozsvári színházzal kötött szerződése. A hír nélkülöz minden alapot. Pálmay asszony szerződése még egy évre szól nálunk s ha ez letelik is, a népszínházhoz menne, hova igen előnyös feltételek mellett hivatott. A téves értesülés onnan származhatott, hogy a mult nyáron, mikor a kolozsvári színház személyzete Bécsben járt, a Karl Theater igazgatója felszólította Pálmay asszonyt, lépne fel néhány szerepben — kivált a Boccaccioiban, e színházban. — Pálmay asszony a nyári szünetidő alatt vendégszerepelti fog a bécsi Karl Theaterben s tanul szorgalmasan pár szerepet, köztük Boccacciót németül — de arról, hogy végképp német színpadra lépne, szó sincs.

— **A nizzai nagy** színházi szerencsétlenség alkalmából szükségesnek tartjuk (ez alkalommal csak röviden) felvetni azon kérdést: mi történnék nálunk, ha valami szerencsétlenség títne ki a színházban? Ugy a földszinti ülő-, mint állóhelyek elfoglalóinak azon a szűk sikátoros folyosón kellene menekülni, melyen rendes körülmények között is alig férünk ki. Az előcsarnokba — ha úgy nevezhetjük — más ut és szűk sikátoron kívül nem vezet, nem is szölvá arról, hogy ugyanide nyílnak a közép- és felsőpályához vezető ajtók is. Mindenesetre jó volna gondolkozni azon, nem lehetne-e a zártcsák közönségének más kijáró útát vágatni — de legelőképen jó volna vízzel gondoskodni az eshetőleges szerencsétlenségre. Épen csak ez okon is írjuk most e pár sort. Ugy tudjuk, hogy a színpad felett egész esőhálozat vonul végig, melyből szükséges esetén a színpad egyszerre elárasztató volna vízzel. E csövek azonban üresek. Vízirtó medence nincs s összesen egy pár kád víz van készletben. A tűzoltók ugyan egész buzgalommal nem igen lehetne nagyobb bajokat meggátolni. Tűzrendészeti állapotaink a színháznál tényleg telken s szükséges lenne javításukra srgősen megtenni mindent, a mi megtehető.

— **Demeter Gyula** mérnök, Demeter Károly polgártársunk derék fia tegnap reggel Olaszországban meghalt. Az elhunyt egyik legjobban képzett fiatal erő volt városunkból. Mint tanuló, mindig a legkitünőbbek között volt a helybeli

ref főtanodában; s midőn tanulmányait végezte, a kormány a Tisza-szabályozásnál mint mérnököt alkalmazta. Az egészséges és erőteljes természeti ifju hirtelen tüdőbajt kapott, s az enyhülés helyett, melyet Olaszországban keresett, a sirt találta fel.

— **Nemzeti színház.** Pálmay Ilka jutalomjátékául új népszimű „A babos kőteny” került esztörtéknök színe, melynek szerzője Monostori (Krausz) Károly. A jutalmazott kedvence a kolozsvári közönségnek. Alig van párjuk magyar színpadokon azoknak a kaczkias menyecskéknök, szerelmes, bubánatos paraszt leányoknak, a kiket Pálmay játszik. E mellett igazi gyűjtő temperamentum. A jókedve ragadós — mint minden igazi vidámság. Minden alkalommal is kitünteti a közönség — alig kell hát mondanunk, hogy a színház ez alkalommal is zsufolya volt. Elaraszották Pálmayt virággal — s hogy, a kifejezés mellett maradjunk, mely igen jellemző — „elaraszották” versekkel. Csak ugy ömlött a karzatról a következő ékes refrainnel: „dalolj... dalolj... dalolj...” végződő poéma. Bizonyára jobbat érdemelt volna Pálmay ennél, s jobb sorsot érdemelt volna annál, hogy épen tegnapi éresztették szárnyra budapesti lapok azt a szörnyű kacsát, mintha e minden ízében magyar művésznő, német színésznőnek szándékoznék felecsapni, s de főleg jobb darabot érdemelt volna jutalomjátékául. — „A babos kőteny” gyarló népszimű merénylet. A meseje ilyen: Bányai hídvél telkes gazda leányát, szereti Fehér Andris magyarutczai telkes gazda. Járnak még a nyomába a szép virágsszálnak egy urfi és Sajgató Márton agglegény. Juli azonban csak Andrisért él, kihez az anyja nem akarja adni, azt vetvén okul, hogy Andris „magyar utczai”. Bárha pedig teljesen érthetetlen az, micsoda bűn van abban, ha valaki magyar-utczai, a kegyetlen apa — kinek három felvonás kell okvetetlenül — nem adja a leányát. Hogy a galiba még nagyobb legyen, jön Szőke Eszti egy fiatal — és szép mert Boér Hermin játszta — övegy, ki Andrisnak azt mondja: „Miert szereted te Bányai Julist, a ki látod olyan vékony erkölcsi leányzó, hogy azt a babos kőtenyát a mi előtté van Lajos urfiól kaptá fizetésül, elvesztett ártatlanságáért?” Erre Lajos megbokrosodik megveti kihallgatás nélkül a szeretőjét, az apa kiátkozza és megvan az első felvonás. A második Julis nélkül kezdődik. A leány idegenbe ütze a banata s a rajta esett szégyen. Az apa azonban olyan hitvány fráter, hogy ellizott leányát, kinek bűnösségéről meg van győződve, nyakába akarja kötni Sajgató Nagy Martonnak. Sikertül is. Márton még nem tud semmit a Julis gyalázatjáról s megegyezik szépen, Jón azonban ismét Eszti övegy — s gyarlón indokolt ok miatt — felvilágosítja Mártont a helyzetről. Márton visszamondja az apának tett ígérét, nem marad tehát a kérék közül más hátra csak Lajos urfi, ki körümszakadtaig ragaszkodik a leányhoz. Közben Andris legény busul és énekel az egész felvonás alatt. — Ott üdög a Bányai Mihály uram portája körül s még egyszer találkozik Julissal s még egyszer kifejezi megvetését becstelensége miatt. Julis erre megszabad azzal a szándékkal, hogy elvesziti magát. Andris énekel és busul tovább s az urfi, ki keze ügyébe akad, olveri derekasan. Az urfi kinjában azt nyűgi, hogy Julis ártatlan s a függöny legördül a verekedésre s arra a hirre, hogy Julis a Szamosba ütöte magát, — hogy megkezdődjék a 3-ik felvonás, melyben jóra fordul aztán minden. Andris nagybátyja, ugyanis kimentette Julist a vízből s most az öreg Bányai is Andrisnak adja leányát. Ennyi a mese, s elmondásával felmentve éreztük magunkat attól, hogy hosszasan kelljen bizonyítanunk mikép a „Babos kőteny” gyarló termék. Tetszeni a második felvonás vége tetszett, mivel hogy Váradí (Andris) ugyancsak megrancigálta Tolnayt (Lajos urfi), a ki dícséretre méltó rezignációval tette is e gyümöszölést. A karzat ki is tapsolta rte. A darabhoz a zenei részt itt állították össze. Kiemeljük Bánffy Gy. bárónak egy szép dalát „Ar-ra kérem kendet” címűt, mely hangulatteljes szerzemény. Az előadók megtették mindent, de például olyan teljesen hibás alakot, milyen a Bányai uramé, kiben sem határozottság, sem tisztességérzet nincs, ki a leányával szemben erőszakos s mindenki mással s a viszonyokkal szemben gyenge a gyarlóságig, olyan alakokat, kik egy gyanusító szóra a halálig tizik az ártatlant, nem tud érthetővé tenni semmi tehetség. A darabot ismételték tegnap.

— **A Zene-Conservatórium** fényes sikerű hangversenyt rendezett tegnap. A vígadó nagy termét igen intelligens közönség töltötte meg teljesen, mely ugy Kendeffy Klára zongora játékát és Huszár b. hárfá soloit, valamint a zenekar által előadott műveket, legnagyobb érdeklődéssel hallgatta végig. Legnagyobb hatást Farkas Ödön által Gyula Sellő című balladájára irt s Neszedva Anna asszony által énekel kitűnő zenekari szerzemény keltett. A zenekar, valamint a vegyes énekkarok elismerésre méltóan működtek.

— **A kolozsvári** nemzeti színházhoz — mint a „P. Naplo”ból értesültünk—másodkarmesternek Sorly Lajost szerződtették, ki nemrég Berlinben a Liebig-féle zenekar vezénylete, kü-

lönösen saját magyar (Csabai csárdás) és más szerzeményei által nemcsak a közönség, hanem a sajtó tetszését is megnyerte. A National-Zeitung, Deutsche Musik-Zeitung stb. igen elismerőleg irtak a fiatal magyar zeneszerzőről.

— **A kolozvári** m. kir. állami tanítóképezde önképző-köre jövő vasárnap, az az március 27-én délután 3 órakor Kazinczi Ferenc emlékére a tanítóképezde helységében (eperjes utca) a tavaszi emléktüneményt rendez. A műsorozat igen válogatott számokból van összeállítva, mely nagyon élvezetes pár órát fog nyújtani a közönségnek. Kiválólag azt emeljük ki előre is, hogy ezen intézetben hol a zene- és énektanban csaknem egészen kezdő növendékek nyerne alapos oktatást, zenetanár Bóér Gergely ur a növendékek zeneképzettségét rövid idő alatt dícséretes mérvben fejtekte ki. A műsorozatnak kivált azon pontja leendő érdekes, hol mintegy 30 növendék játszik hógedűt Dancától egy tercettel. Felhívjuk a közönséget ezen tavaszi emléktüneményre való megjelenésre.

— **Öngyilkos.** Turós István szekeres, Kul-középutca 30. szám alatt f. hó 25-én este 8—9 óra közt istállója ajtajára akasztotta magát. A családjabelieknek csak 11 tájt tűnt fel hosszás kimaradása. Keresésére indulván, véletlenül találtak meg halva az említett helyen. Turós István, mint jóra való becsületes ember volt ismeretes, öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **„Független hírlap”** írja; Békési Károly a „Kelet” szerkesztőjének Becsky Endre ellen indított sajtópörében, melyre a „Független Hírlap” egyik mult évi számában Becsky Endre tőlől megjelnt „A legkihíványabb” című közlemény adott okot, a végtárgyalás ápril hó 9-ik napjának délelőtti 9 órájára tűzetett ki. Békési Károly a vádat egyedül becstületsértés címen támasztotta.

— **Időjárás.** 1881. márcz. 26-án reggel 7 óra. Áttekintése a mai időjárásnak. Európában a depressio, (745—750) a kontinens északnyugati részében, a nagy légnyomás (767) a Balkán félszigeten van. A nyugati félben esős, helyenként csapadékkal. Keleten az idő derültebb és hidegebb. Hazánkban többnyire déli és délkeleti erősbűdő szelek mellett a hőmérséklet mindenütt fölebb, a légnyomás pedig lejebb szállt. A derengő idő hamarosan elborult; csapadék majd mi se volt. Az ország mindenütt fagypontra felül melegedett; fagypontra között csak a Kárpátok északkeleti vonala volt. Vihar az éjjel Szolnokon volt. Kijátás a jövő időre. Hazánkban: általában véve boros, csapadékos, (esős) időt várhatni; Keleten erősebb helyi szelek, Nyugaton pedig zivatarok lehetnek.

Hazai hírek.

— **Erzsébet királyné** hétfőn, e hó 28-án d. u. hagyja el kíséretével együtt Combermere Abbey t Angliában, ahol hat hétig mulatott. Legelőször Whitechurchön át Londonba megy. Lilleből külön udvari vonaton fog Párison, Brüsszelel és München át Bécsbe utazni. A brüsszeli indóházban a Hohenems grófnő név alatt inkognitó utazó királynét a belga királyi pár és Stefánia hercegnő fogják fogadni. A megérkezés után a királyi palotában családi ebéd lesz. Erzsébet királyné hazautazása 8—9 napot fog igénybe venni, ugy, hogy ápril 3-án vagy 4-én érkezik Bécsbe.

— **A földrajzi társaság** tegnapi ülésén nagy közönség hallgatta meg Somogyi Ignác és Say Móricz felolvásait. Somogyi ur Uj-Zeland egy népfájáról, a maorikról olvasott fel. Mint a nevők is jelenti, a maorik Uj Zeland tősgyökeres régi lakosai, s folyton erősbűdő angol befolyás dacára, lehetőleg megőrizték fajbeli sajátosságait. A malaj néptájhoz tartoznak, erős, megnyerő külsejűek. Bátorak, harcziasak, bár foglalkozásuk az angol hódítás óta kizárólag földmívelés és halászat. Nagy szerepet játszik társas életükben a varbósz. Az emberek, mióta missionáriusok járnak köztük, nem divik köztük. 1865. óta, mióta Uj-Zeland megbódolt Angliának a maorik száma folyton apad. Mig 1840-ben 115,000-en voltak a szigeten, számuk 1871-ben már 37,000-re apadt. Say Móricz ur keleti utazását beszélte el. Mindkét előadás tetszésben részesült.

— **A sajtó rendszabályozása** tárgya. ban a Maros Tordamegye által az országgyűlés képviselőházához intézett s pártolás végett a többi törvényhatóságokhoz megküldött feliratot Szabemegye bizottsági közgyűlése Kozma Pártén indítványára, azon kijelentéssel, hogy azt, mint az általános szabadság korlátozására irányzott törekvést elítéli, sajnálata kifejezése mellett vette tudomásul.

— **A „Tordai Dalkör”** f. évi márcz. hó 26-ikra kitűzött I. sz. rendes dalestélyét, közbéjött akadályok miatt f. évi április hó 3-án tartja meg t. Helman Lajos, Vinczi Domokos és Weress Lajos urak közreműködésével. A rendező bizottmány.

— **Boyton Pál** a híres uszó, ki Budapesten a Dunán is bemutatta művészetét, mint Philadelfiából írják, a Chilli és Peru között folyt háboruban halálát lelte. Boyton a perui kormánytól megbízást nyert, hogy hiusítsa meg a torpillók működését. E megbízás elnyeréséig rendszeren irt philadelfiai barátainak. Utolsó levele

végrendeletét tartalmazta és egyszersmind megírta, hogy fél tőle, hogy a legközelebbi csata végzetes lesz reá nézve.

Vegyes hírek.

— **Azon bomba** szerkezete, melylyel II. Sándor ezárt megölték, a következő volt: legfőbb alkotrésze egy 8 hüvelyk magas és 5 hüvelyk széles fehér pléh-henger, melyen keresztül chlorsavas káliummal töltött és üvegcsőben végződő ércsűvek futnak; a kénssavval töltött üvegcsőreken vasgyűrűk alkalmazvák, mint sulyok. Ha e löveget eldobják, bármiként ütődjék is az a földre, legalább az egyik üvegcsőnek szét kell törnie. A chlorsavas káli, a mint a kénssavval érintetik, rögtön lobbot vet, fölrobbant egy kis gyutacsot, mely az egész hengert körülzönlő dynamit borítja lángba.

— **Pétervárt** a czárgyilkosok elleni pör tárgyalását elhalasztották, mert újabbán Perovszka nevezetű nihilista nőt fogott el a rendőrség, ki segédje volt Riszakovnak a czár megölésénél, s Hartmannak a moszkvai vasúti merényletnél. Perovszka, mint a vizsgálat kiderítette, a márcz. 13-ki merénylet főintézője volt. Hosszabb ideig Pétervártól lakott. Perovszka kis termetű sovány nő, kinézése szerény, senki se gyanítaná benne a nihilista nőt. A pörben 80 tanu fog szerepelni, köztük 5 haldokló. A tárgyalás három napon át félbeszakítás nélkül fog folyni.

— **A nizzai színház égése.** Tegnapelőtt a késő esti órákban érkezett azon távirati tudósításunk, hogy a nizzai színház leégett, s a lángok között száznál több ember veszett el. Ma a következő tudósításokat olvassuk e szomorú eseményre nézve: A tűz az előadás kezdetekor ütött ki, s légszerű robbanás következtében támadt, a színház belső részeiből ma reggeli 3 óráig 59 holttestet vonszoltak ki és szállítottak a temető kapuinajába. A midőn a légszerű felrobbant, pillanatnyi időre a legteljesebb sötétség uralkodott a színházban. A benyomás iszonyu volt; mindenütt a legnagyobb ijedség és zavar uralkodott. A földszinten levő ülőhelyek és páholyok csak gyér számmal voltak előlálva. Egy öt személyből és egy másik három tagból álló család megfulladt. Cottoin énekes meghalt; Donadio Bianca énekesnő jelmezruhájában menekült el a színpadról. Sztrakos impresszario könnyű sérülést szenvedett. A színházban a „Lammermoori Luciát” adták. A zűrzavar irtózatoss volt. A karzati közönség nem menekülhetett a lépcsőkön; többen megpróbálták az ablakokhoz futni, hogy kiugorjanak, de mielőtt szándékukat végrehajthatták volna, megfulladtak. A legétt színház romjai alól 63 holttestet vonszoltak ki; a szerencsétlenek nagyböbbráe olasz munkások voltak. Márcz. 24-én délig 100-nál több halottat találtak. A szerencsétlenek családjai szívezakgatolják jajgatnak a legétt ház előtt. A fttstőlóg romok alatt állítolag még több száz holttest van eltemetve.

— **Rossini jóslata.** 1868-ban a maestro, kevéssel halála előtt, Patti Adelina látogatását fogadta, kinek De Caux marquisval való épen akkor külsőbűn álló házassága közbeszéd tárgyat képezte. „Igaz, hogy marquishez megy nőül?” kérdezte Rossini. „Igen, mester,” mondá Adelina. „Lányom, mondá a maestro, nagyon ostobául cselekszel, olyan asszony, mint te, egy királyhoz, vagy — énekeshez mehet csak nőül.”

— **A grenoble-i dráma.** Grenobleban egy ember, Berniere Alfréd megölte nejét, ki színésznő volt, egy év óta elválva élt férjétől. A nő a saison kezdete óta a grenoblei színház-sulatnak volt tagja. A férfi mult pénteken Grenobleba érkezett, s azonnal neje keresésére indult. Este a kaszinóba látta, hol több ur társaságában vacsorált; vacsora után egész hazáig kísérté távolról, s így megtudta, hogy hol lakik. Másnap reggel, mikor még a nő ágyban volt, valaki kopogtatott ajtaján. A nő gyorsan fölkel, s kinyitotta az ajtót, férje állt előtte, revolverrel kezében. A nő halálra rémtülve férje látásán, nővére szobája felé kezdett futni, s segítségért kiabált. Mielőtt azonban menekülhetett volna, Berniere kétszer lött utána. Egy golyó keresztül hatolt kobél s nyomban megölte. A gyilkos elmenekült. Mikor a rendőrség küldőit már a véres tett színhelyén voltak, akkor érkezett oda egy levél a megölt nőhöz intézve. A férje vagy nem tudta, hogy nejét megölte (csak megsebesítve gondolván őt), az írta: Öszintén bánom, amit tettem. Esküszöm, hogy bánom, s magamnak szeretném azt a bajt, mit nekéd tettem. Életemet adnám érte, ha így szólál hozzám: Megbocsátok! A gyilkost nem volt bajos megtalálni, maga írta meg az ügyészségnek, hogy hol és mikor foghatták el.

— **Főuri vadászok** Nubiában. János abeossziniai király a Nubiában vadászó Lichtenstein hercegre, Eszterházy és Pálffy grófok francia levélre készségesen megengedte, hogy ezek Abessziniába mehessenek s ott vadászhasanak. A levelet nem János király írta, aki nem tud francziául, hanem titkára, az örmény Barkellah, ki a levelet Liechtensteinhoz intézte. János király azt üzentette a három főurnak, hogy szívesen látja őket országában s vendégeinek udvarában. Egyszersmind parancsot küldött országá északi határán tekvő csapatainak főparancsnokához, Allula tábornokhoz, hogy az meg-

felelő katonai kíséreltet adjon melléjük. Azou esetre, ha a főurnak nem volnának hajlandók Debre Taberig, a király székhelyéig menni, legalább Aduáig, az északi székvárosig menjenek — erre kérte őket a király — hol kormányzója mindent megtesz a kényelmükre, s egy lapalotát is bocsát rendelkezésükre,

— **Tudomány a bálókön.** Miután azon eszme már megtestült, hogy a bálrendezők a vendégeknök oly tárgyakkal kedveskednek, melyek hivatásukhoz illeken: ez intézkedés rendesen a fénypontját képezi a mulatságnak. A párisi csillagvizsgáló intézet igazgatója, Mouchez legutóbb tudományos mutatóványokat nyújtott egy párisi tudós által rendezett estélyen. Ez valóssággal tudományos bál volt, a mennyiben Mouchez a villamosság terén elért nagyszerű eredményeket mutatta be; ugymint Maiche új telefon készíteleit, Maret villamos lajstromozó gépeit, villamosság által hajtott hajót és oly villamos készületeket, melyeknek segítségével az érveréseket és szivdobogásokat lehet hallgatni és végre Bell legújabb találmányát, a photophont. Az égboltozat csillagainak a teremben felállított messze-látó cső által való bemutatása elmaradt, mivel borús idő lett. Ime tehát a táncterem is tudományos mutatóványok színhelye lesz ma-holnap!

A „KELET” magántáviratai.

Belgrád, márcz. 25. A szabad sajtóra szóló törvényt a lejedelem szentesítette. A szerb küldött a szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés ügyében, holnap Bécsbe utazik.

Pétervár, márcz. 25. A czáron elkövetett merénylet tettesei ellen megindított pört Perovszky kisasszony és Hartmann, valamint Jeliaboff társainak elfogatása nem késlelteti; az utóbbi ellen egészen külön pört fognak indítani. A czár gyilkosai ellen a végtárgyalás e hó 30-án lesz. Holnap fogják tudatni a városban a Heoldok, hogy a császár temetése vasárnap reggel történik meg. A belügyminiszter a muszka „Petersburger Zeitung” és az annak hasábjain tegnap megjelent időszerűtlen vezércikk szerzője ellen törvénszéki nyomozatot rendelt el.

Tegnap érkezett meg a szász weimari hercege, s a különböző küldötségek Franciaország, Belgium és Poroszországhól.

Pétervár, márcz. 25. A Journal de St. Petersburg a Timesnak válaszulván, kifejezi azon meggyőződést, hogy az új muszka kormány békés és barátságos labou kíván állani Angliával.

Pétervár, márcz. 25. A czár temetésére nézve a következőket mondhatjuk: A koronát a czár, a nagyhercegek és a külföldi uralkodók házak tagjai fogják vinni a hadsereg gyászszertelgesége mellett a székesegyházi sriba. A koporsót ágyudörgések között fogják lebocsátani. A temetés után a császári jelvények ismét visszavitetnek a téli palotába. Az egész szertartás 1/2, 11 órakor veszi kezdetét és ez időre a résztvevők a Pál székesegyházba gyűlnek.

Budapest márcz. 26. A képviselőház mai ülésében bemutatott a budapesti kereskedelmi testület kérvénye a tözsdebiróság szervezetének fentartása tárgyában.

Napirend előtt H e l f y kérdést intéz a kormányhoz a folyó országgyűlés tartama iránt és, hogy minő törvényjavaslatokat szándékozik még tárgyaltatni. Az elnök megjegyzi, hogy ez iránt a miniszterelnökkel érintkezésbe fog lépni, miután a kérdés, ugy szólván a báz munká rendjére vonatkozik. Tárgyalás alá vétetvén a polgári perendtartásra vonatkozó tjavaslat.

Az általános vita félbeszakításával a kérvények tárgyalattak, melyekre a vita után a kérvényi bizottság véleménye fogadtatott el.

Végül R á t h kérdést intéz a kereskedelmi miniszterhez: szándékszik-e a gyárpar és új iparágak meghonosítása érdekében nyújtandó államikedvezményekre vonatkozó javaslatot még ez ülészak alatt előterjeszteni.

I r á n y i kérdi, hajlandó-e belügyminiszter intézkedni, hogy választott és kinevezett tisztviselők hivatalos befolyása ne korlátozza a választás szabadságát sem Nagyváradon, sem másutt az országban; kérdi: hajlandó-e igazságügyér miniszter a választási bizottságba választott törvénszéki bíró és elnök ellen a törvény értelmében eljárni?

É l e s kérdi a kereskedelmi minisztert, szándékszik-e intézkedni, hogy a „magyar országos bank” helytelen francia ezime „bank nationale de hongrie” ne használtassék?

A főrendiház tárgyalta a budapesti Egyetem orvoskari intézetek folytatolagos kitépítéséről a közvedentül lerovandó illetékekről, a bélyeg és illetékekre vonatkozó törvények s szabályok némely intézkedéseinek módosításáról és a fővárosi rendőrségről szóló törvényjavaslatokat, melyek csekélyebb módosításokkal elfogadtattak.

Konstantinápoly, márcz 26. A szultán visszavonta a Krétát átengedő ajánlatát, mert egyebet fog ajánlani.

Athén, márcz. 26. 150 láda fegyver, torpedó, 200 öszvér, 2 armstrongágyú és hadiszter érkezett, új zászlókkal állítatnak, önkénytes tengerészek hivatnak be.

Bukarest, márcz. 26. Jassyban nihilista-

kat fogtak el. Bratiano kijelenti, hogy kivételes intézkedésekhez az állam biztosságának veszélye esetén nyul.

KÖZGAZDASÁG.

Visszaemlékezés

az 1852. decz. npjaiban Kolozsvárrt tartott gyűlés kiállításra. (Vége.)

Hogy 30 év előtt, mely gyűmölcsök érdemesítették a „jeles” névre, curiosunképp, de tanulmányiszempontról is szükségesnek tartjuk korunk gyűmölcsészei elé tárni, és pedig azon rendben, a mint akkor osztályoztattak.

Almák:

Nyáriak: Sárga nyári Calvil, nyári rózsza alma, nyári grawenstein, Karolina Anguszta, Cornail Early.

Ősziek: Sz. Lajos almája. Őszi grawenstein. Őszi piros Calvil.

Késő ősziek: Szász kék alma (Kolozsvárrt hamvas muskatály, Kármélita = gyöngy-kormos, csikos papagály, zöld csikos papagály, török-muskotály.

Téliiek: a) honiak: Pónyik alma, Batullen, Szászpap alma, Mádi kormos, Marosszéki hosszú páris, Marosszéki zöld páris, Apati Mihály almája, Csányi alma, Gyógyi alma.

b) beszármazottak: Téli fehér Calvil, téli piros Calvil, Angol aranyka, Eperalma, Dánzig szeges alma, Masánczki piros, fehér, fekete, Fejedelmi muskatály, Piros csikos ánis alma, Fejér ánis alma, Nelguin, Angol nagyfejedelmi, Nemes tejedelmi, Francia pepin, Franklin arany pepinje, Angol arany pepin, Kurtaszaru piros, Schönbrunni, Angol narancs pepin, Bréda ujjorki, Orleáni, Angol téli arany pármén, Newton pepinje, Casseli nagy tejedelmi, Baumann, Sáfrán alma, Rosinen. Hasonlíthatlan zöld tejedelmi, szürke ánis alma, Mittelburgi, Szechenyi tejedelmije, Duhamel hasonlíthatlanja, II. József császár almája, Fejedelmi ananász.

A körték.

Nyáriak: nyári Magdolna apró muskatály vagy 5 egy falat Róbert vagy nyári nyakas, Sneff körte, nyári ámbra, nyári király, nyári pergamen; nyári ananász, nyári schweizer pergamen, nyári legszebb.

Jókorősziek: Őszi pergamen, tejér őszi vagy beuwe blanches, Lamas vagy Maureau general. Zöld őszi czukor körte. Izombart zöld, 1 aranyos.

Késő ősziek: Diel vaj körtéje, Hardenput kedvence, Hardenput őszi vaj körtéje, Sándor császár, Ferenc császár Württembergi király, Napoleon, Pisztáng körte, Hollanell pergamen, Crasan pergamen, Colmar pane. (vége köv.)

Marosvásárhely, 1881. márcz. 24.

Üzleti heti szemle.

Gabnaforgalmunk e héten is a lehető legcsekélyebb volt. A Maros, Küküllő és Olt vízi kiütése és rossz utaink következtében vidéki piacaink kevésbé voltak látogatottak, a kinalat általában gyenge, vételkedv azonban — dacára a budapesti kedvezőbb hangulatnak — nem igen mutatkozott. Buzában nem történt nagyobb transaction, mig néhány ezer métermázsas rozs a brassói és homoródi állomásokon minőség szerint 8 ft 10—40 krig adatott el. Török buzában a csekély kinalat, a gyenge vételkedv dacára 5 krral magasabb árt eredményezett. Gyulafehérvár, Balázsfalván, Enyeden, Tüvisen 4 ft 25 krral vétetett mmázsája. Ludason eladás nem történt, mig a helybeli árak változatlanok maradtak.

Budapesten az irányszat szilárd, a behozatal — ámbár a hajózás már megnyitott — csekély. A német gabnapiacok változatlanok. Páris 50 centime, New-York 3 cent. emelkedést mutat e héten buzában. Liszt-kivittelünk külföldre, az emelkedés dacára, jelentéktelen, áraink nem versenyképesek.

Schwarz Zsigmond.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTTÉR. *)

Fontos gyomorhajban szenvedőknek Schumann Gyula gyógyszerész urnak Stockerauban.

Egy barátomnak jóságos közvetítése által önnek „gyomrsó”-ból már két dobozzal elhasználtam; már az első doboz elhasználásával igen előnyös célt értem el. Kérem tehát sziveskedjék még 2 dobozzal postautárvét melletl küldeni.

Herzog József lelkész, Aitlenbach.

Kapható a készítő gazdasági gyógyszerésznél Stockerauban, és Osztr.-Magyarország minden jónévi gyógyszerüzaráiban. Ára egy doboznak 75 kr. Megküldéti legalább is két doboznak megrendelésével utánvét mellett.

*) E rovat alatt megjelenő cikkekért semmi felelősséget nem vállal. Szerk.

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék alulírt kiküldött bírása által köz-
hírré tétetik, miszerint a gróf Bánffy Miklós és birtokos társai által,
a nyárszói volt urbéres lakosok ellen folytatott legelső elkülönítési ügy-
ben, az előmunkálatok megkezdésére határidőül 1881. évi április
hó 11-ike d. e. 9 órája tűzetik ki; mikorra az összes érdekelt
nyárszói községében — a község házához — megidéztetnek.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint urbéri bíróság kiküldött
bírájától 1881. évi február hó 16-án.

Horváth Kálmán,
kir. törv. bír.

(171) 2—3

Sz. 1359—1881.

polg.

HIRDETMEY.

A nagy-kendi közlegelő elkülönítése ügyében, a képviselő
rendezése és az ügynek érdemleges tárgyalása végett határidőül 1881.
évi május hó 12-ik napjának délutáni 3 órája a helyszínére Nagy-
Kend községében kitűzetik. — Mire összes érdekelt azon megjegy-
zéssel idéztetnek meg, hogy elmaradásuk az eljárás folyamatát nem
akadályozza és jogorvoslatokra indokul nem szolgálhat.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1881. március hó 17-én
tartott üléséből.

Nagy Lajos,
elnök.

Butak,
jegyző.

(174) 1—3

Sz. 2792—1881.

Másolat.

Árlejtési hirdetés.

A b-hunyad-hidalmási útvonalon, a Nyerceze patakán levő fahíd
újából leendő felépítése f. évi április hó 12-én d. e. 10 órakor a megye
házául tartandó szóbeli árlejtésen ki fog adatni.

Kikiáltási ár 757 frt 65 kr.

Árlejtési szándékozók a kikiáltási ár 50%-át bánatpénztől elő-
legesen kötelesek letenni, melyet vállalkozó a vállalati összeg 100%-
ára kiegészíteni tartozik.

Terv, költségvetés és részletes feltételek a hivatalos órákban,
az aljegyzői irodában megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1881. március 22-én.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

(186) 1—2

Sz. 2791—1881.

Másolat.

Árlejtési hirdetés.

A b-hunyad-hidalmási útvonalon a Székes-alj patakára építendő
fa-áteresz felépítése f. évi április hó 12-én d. e. 10 órakor a megye
házául tartandó szóbeli árlejtésen kiadatik.

Kikiáltási ár 313 frt 50 kr.

Árlejtési szándékozók a kikiáltási ár 50%-át bánatpénztől elő-
legesen kötelesek letenni, melyet vállalkozó a vállalati összeg 100%-
ára kiegészíteni tartozik.

Terv, költségvetés és feltételek a hivatalos órákban, az aljegy-
zői irodában megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, 1881. március 22-én.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

(185) 1—2

Sz. 2790—1881.

Másolat.

Árlejtési hirdetés.

B-Hunyadon, a b-hunyad-hidalmási útvonalon építendő I-ső
számú hid felépítése, f. évi április hó 12-én d. e. 10 órakor a megye
házául tartandó szóbeli árlejtés útján ki fog adatni.

Kikiáltási ár 4090 frt 14 kr.

Árlejtési szándékozók a kikiáltási ár 50%-át bánatpénztől kö-
telesek előlegesen letenni, melyet a meglett vállalkozó a vállalati ösz-
szeg 100%-ára köteles kiegészíteni.

Terv és részletes feltételek, a hivatalos órákban, az aljegyzői
irodában megtekinthetők.

Kolozsvártt, 1881. március 22-én.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

(184)

HIRDETMEY.

Közhírré tétetik, hogy a tordai népbank szövetkezet 1881. évi
március 31-én d. u. 3 órakor a városi tanácssteremben rendes köz-
gyűlést fog tartatni, melynek tárgyai:

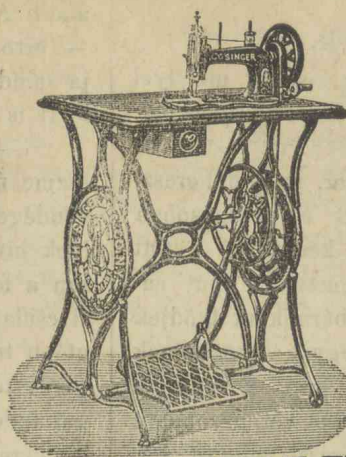
1. Az 1880-ik évi zárszámadás felülvizsgálata.
2. A felügyelő választmány megválasztása.
3. Az igazgatóság indítványai feletti határozat.
 - a) A tisztviselők javadalmazásának felemelése.
 - b) A felügyelő választmány javadalmazása iránti indítvány.
 - c) Az üzleti napok szaporítása.
4. Indítványok feletti határozat.

Torda, 1881. március 22-én.

Veress Dénes,
szövetkezeti elnök.

(177) 1—1

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A VILÁG ELSŐ ÉS LEGNAGYOBB VARRÓGÉPGYÁRA: THE SINGER MANUFACTURING Co.

NEW-YORK

varrógépei rendkívüli munkaképességük, jószáguk s tartósságuk miatt az összes varrógépek közt, mint a legki-
tűnőbbeknek bizonyultak be, mi nemcsak több mint három millió vevő és érdek nélküli szakértők által ismertett el, hanem
még több mint kétszáz legmagasbb érdemű, de kiválóan az évről-évre növekedő forgalom által bizonyítottak,
mely egyedül az utolsó előtti évben 431,167 varrógépre, tehát minden üzletnapban több mint
1400 darabra emelkedett.

Ezen tények hangosabban szólnak bármily ajánlásnál, s legjobb bizonyítékul szolgálnak az eredeti Singer varró-
gépek feltűnő felismeréséről.

Csak úgy valódi, ha a gép a bejegyzett védjegyen kívül, a karján a teljes ezéget: „The Singer Manu-
facturing Co.” viseli és alatt látható „Neidlinger G.” aláírással ellátott jótállási
okmány (Certificate) mellékelve. (127) 4—52

NEIDLINGER G. Kolozsvár, 5 — belközép-utca — 5 szám.

Fol.

No.

CERTIFICATE

Chief Office New-York, 34 Union Square.

We, the Undersigned, Singer Manufacturing Co. do hereby certify, that the accompanying Sewing
Machine bearing above Number, is constructed in our Manufactory and shipped to our General Agent for Russia,
the North and Middle of Europe, Mr. G. Neidlinger, Hamburg.

We further state, that our Machines can only be had in Russia, the North and Middle of Europe
through Mr. G. Neidlinger or the Agents appointed by him.

The Singer Manufacturing Co., New-York.

General-Agent for Russia, the North and Middle of Europe.

G. NEIDLINGER.

EDWARD CLARK, President.

Philadelphiai nemzetközi kiállítás bizottsági bírálata:

Egy kiváló minőségű család, varrógép melyben a legtöbb észlelhető gépészeti találmány van összpontosítva; mely találmányok a különböző részeknek pontos járását
kölcsonöz; szerkezeti egyszerűség, kivitel szilárdság s a munkák kitűnősége s az egész együttes tökéletessége.

GASKORN A. T. vezérigazgató.

HAWLEY J. R. elnök.

ASCHER MAYER titkár.

Az észak-amerikai egyesült államok százsz bizottsága.

Férfi női és gyermek kész fehérnemű

ÁR J E G Y Z É K E

SÁRGA KRISTÓF

fehér- és vászon-nemű raktárából Kolozsvártt, belközép-utca (Kisegítő alatt.)

Férfi Chiffon ingek.			Férfi alsó nadrágok (gatyák).			Női Chiffon háló réklík.			
(Mosatlan.)			Pamut vászonból, kettős varrással.						
Sz m drb		frt kr.	Szám drb	hossza.	frt kr.	Szám drb	hossza.	frt kr.	
9.	1	Leálló gallérral redős	20	1	Francia szabású	2	40	9	Csípkevel vagy simán
11.	1	"	20	"	ugyanaz	1	40	11	" és betéttel
13.	1	"	20	"	ugyanaz	1	50	13	"
15.	1	"	20	"	ugyanaz	1	40	15	"
13.	1	"	20	"	Magyar szabású	1	40	17	himzés és betéttel
14.	1	"	20	"	ugyanaz	1	50	19	"
		"	20	"	ugyanaz	1	40	21	"
		"	20	"	ugyanaz	1	50	23	"
		"	20	"	Francia szabás	1	40	25	"
		"	27	"	ugyanaz	1	40	27	"
		"	27	"	ugyanaz	1	40	30	"
		"	27	"	ugyanaz	1	40	36	"
		"	27	"	Magyar szabású	1	40	42	"
		"	"	"	ugyanaz	1	40	48	"
		"	"	"	ugyanaz	1	40	54	"
		"	"	"	ugyanaz	1	40		
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							
		"							